

PLA DE BIBLIOTEQUES DE TARRAGONA 2017-2022

Introducció

Les biblioteques, per a molts ciutadans, són l'únic accés que tenen a la cultura. Són el conducte per accedir a la informació amb la finalitat d'aprendre.

Un dels reptes de les biblioteques públiques és facilitar als individus l'exercici de la seva condició de ciutadans, és a dir, que puguin tenir el sentiment de pertinença i participació respecte a la realitat i adquirir actituds de tolerància i respecte que facilitin la convivència i evitin l'exclusió social.

Les biblioteques públiques són un lloc de trobada, d'interacció, de desenvolupament personal i col·lectiu, d'expressió de la diversitat cultural, generacional i social. A més, és importantíssim poder oferir la lectura com a alternativa d'oci a les noves generacions.

La redacció d'aquest Pla de Biblioteques de Tarragona es deriva de la moció sobre el Pla del Foment de la Lectura, aprovada pel Ple de l'Ajuntament de Tarragona en data 22 d'abril de 2016.

La moció establia «el caràcter prioritari del foment de la lectura, com a element formatiu bàsic de la persona i integrador en la societat» i fixava un seguit d'actuacions de cara a elaborar un pla capaç d'activar-lo.

També s'hi establia: «Que s'elabori un Pla local de lectura pública, amb l'objectiu de convertir Tarragona en ciutat lectora.»

I, per últim, i entre altres qüestions: «Que paral·lelament, s'elabori un calendari que permeti implementar el mapa de biblioteques, aprovat per aquest Ajuntament el 2010, amb les necessàries actualitzacions, per tal que, a poc a poc però sense aturar-se, puguem veure convertits en realitat els equipaments ja previstos en aquell document.»

Tanmateix, no s'hi establia el mecanisme organitzatiu capaç de redactar-lo, coordinar-lo i fer-lo funcionar.

Marc legal

El marc legislatiu i competencial que afecta les biblioteques públiques a Catalunya és el següent:

1. Constitució espanyola de 1978.

A l'article 44 es disposa que els poders públics promouran i tutelaran l'accés a la cultura, a la qual tothom té dret.

2. Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de las Bases de Régimen Local, aprovada pel Parlament espanyol i la seva revisió per la Llei 27/2013 de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local.

En el seu article 26 disposa que, a més d'altres serveis, els municipis de més de cinc mil habitants hauran de prestar el servei de biblioteca pública.

3. El decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, mitjançant el qual s'aprova el text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya.

En el seu article 67, *b*) diu que els municipis amb una població superior als cinc mil habitants, hauran de prestar, entre d'altres, el servei de biblioteca pública.

4. Llei 4/1993, de 18 de març, del Sistema Bibliotecari de Catalunya, aprovada pel Parlament de Catalunya (que substitueix la Llei de Biblioteques de 1981).

En el seu article 39, s'estableix que són competències dels municipis:

a) Crear, regular, organitzar i gestionar les biblioteques de titularitat municipal, d'acord amb les normes establertes per llei o per reglament i d'acord amb el Mapa de la Lectura Pública.

b) Coordinar i promoure la lectura pública en el municipi.

La Llei defineix el Sistema de Lectura Pública de Catalunya com «el conjunt organitzat de serveis de biblioteca pública de Catalunya integrat per totes les biblioteques públiques de titularitat pública, totes les biblioteques públiques de titularitat privada que hi siguin integrades...».

La Llei determina la unificació de les xarxes bibliotecàries de les diferents administracions en un sol Sistema de Lectura Pública.

El Sistema de Lectura Pública queda estructurat en biblioteques centrals comarcals, biblioteques centrals urbanes, biblioteques locals, biblioteques filials i serveis bibliotecaris mòbils, a més de la resta de tipologies de biblioteques, encapçalades per la Biblioteca de Catalunya, que actua com a nacional.

Aquesta darrera Llei preveu el desplegament d'una sèrie de reglaments, el més important dels quals, pel que fa a les competències municipals, és el Mapa de la Lectura Pública de Catalunya, que correspon elaborar-lo i mantenir-lo a la Generalitat de Catalunya.

Planificació

1. El Mapa de Lectura Pública de Catalunya

La darrera versió del Mapa de Lectura Pública de Catalunya, aprovada per acord del Govern el 15 de juliol de 2014 i publicada en el DOGC de 18 de juliol següent, estableix, pel que fa a la ciutat de Tarragona, el següent:

a) L'estructura desitjable de la xarxa de lectura pública a Tarragona hauria d'estar constituïda per una biblioteca central comarcal i tres biblioteques locals de proximitat. Actualment existeix la Biblioteca Pública de Tarragona, propietat de l'Estat i gestionada per la Generalitat de Catalunya, que actua com a Biblioteca central comarcal, i la Biblioteca Pública de Torreforta, de titularitat municipal, que compleix els requisits de biblioteca de proximitat. A més, existeix una sala de lectura a Sant Pere i Sant Pau. Per tant, el dèficit mínim global és de dues biblioteques.

b) Dels tres punts de lectura actualment existents, actualment cap no compleix els requisits mínims. Per a la Biblioteca central comarcal s'estableix una superfície adequada de 4.104 m² i un horari d'obertura de 55 hores; l'equipament actual té una superfície de 2.641 m² i un horari d'obertura de 47 hores.

2. El Pla d'Equipaments Culturals de Tarragona

El setembre de 2010, el Ple de l'Ajuntament de Tarragona aprovava el seu Pla d'Equipaments Culturals (PECUT), emmarcat dins el Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya (PECCAT). En síntesi, el PECUT fixava un diagnòstic gens positiu, per a les biblioteques, que es pot resumir en aquests tres punts:

- El municipi de Tarragona presenta una situació molt deficitària pel que fa a l'oferta de lectura pública, especialment greu dins de l'àmbit municipal.
- La Biblioteca Pública de Tarragona, l'equipament bibliotecari de referència en funcionament actualment, pateix una greu manca d'espai.
- Els punts de lectura pública dependents de l'Ajuntament de Tarragona (Biblioteca Pública de Torreforta i Sala de Lectura de Sant Pere i Sant Pau) no depenen d'una estructura única i coordinada sinó que estan repartits entre dos departaments (Cultura i Institut Municipal de Serveis Socials).
- Contrastant amb això, es detecta un elevat volum d'usuaris de les biblioteques de Tarragona.

A partir d'aquí, i amb els consensos que llavors existien respecte de construir una nova biblioteca municipal a Campclar (amb sol·licitud de subvenció demanada i concedida el 2008) i de traslladar la Biblioteca Pública de Tarragona a l'edifici de la Tabacalera, i tenint en compte els estàndards requerits al Mapa de Lectura Pública de Catalunya i la població a servir, es proposava la següent distribució:

Pla d'equipaments culturals de Tarragona. Tipologia de biblioteques segons la població a servir					
		Habitants		%	Tipologia
I	Part Alta	4.108	15.542	11,6%	BL (p)
II	Eixample Tarragona	11.434			
III	Barris marítims	10.110	46.281	34,5%	BCU
V	Nou eixample sud	14.091			
IV	Nou eixample nord	22.080			
VI	Torreforta i barris	16.139	36.448	27,2%	BL (g)
VII	Campclar	11.573			
VIII	Bonavista	8.736			
IX	Sant Salvador	7.261	7.261	5,4%	BL (p)
X	Sant Pere i Sant Pau	15.842	15.842	11,8%	BL (p)
XI	Urbanitzacions de llevant	12.834	12.834	9,6%	BL (p)
Total		134.208	134.208	134.208	100,0%

BCU: biblioteca central urbana.
BL (g): biblioteca local gran.
BL (p): biblioteca local petita.

Aquesta distribució es concretaria en una proposta que es resumeix en el següent quadre:

Pla d'Equipaments Culturals de Tarragona. Biblioteques. Resum			
Equipament	Tipologia	Localització	Superfície
Biblioteca Central de Tarragona	Biblioteca Central Urbana	Tabacalera	5.600 m ²
Biblioteca de Campclar	Biblioteca local (gran)	Campclar	2.265 m ²
Biblioteca del centre	Biblioteca local (petita)	C/ Fortuny, 30	1.310 m ²
Biblioteca de Sant Pere i Sant Pau	Biblioteca local (petita)	Sant Pere i Sant Pau	1.310 m ²
Biblioteca de Llevant	Biblioteca local (petita)	Vall de l'Arrabassada	1.310 m ²
Biblioteca de Sant Salvador	Biblioteca local (petita)	Sant Salvador	1.310 m ²

En aquella proposta, a més, es recomanava transformar l'actual espai destinat a biblioteca al Centre Cívic de Torreforta en un biblio@accés que proporcionés els següents serveis:

- Préstec de documents.
- Bibliografia bàsica de consulta.
- Accés a internet.
- Hemeroteca bàsica.

La situació actual

Gairebé set anys després d'haver-se aprovat el PECUT la situació segueix igual, sense cap de les seves propostes portades a la pràctica. La crisi econòmica ha dificultat, fins al moment, portar a terme les inversions necessàries i, en qualsevol cas, iniciar-ho ara comportaria un procés a molt llarg termini que, entenem, no és la forma més realista de resoldre-ho.

Per totes aquestes raons, proposem la creació immediata del Servei Municipal de Biblioteques de Tarragona, amb la finalitat de gestionar i coordinar els punts de lectura actualment existents i d'actualitzar la proposta de mapa de lectura pública de la ciutat de Tarragona.

Proposta d'acord de creació del Servei Municipal de Biblioteques

Amb tots els antecedents, es proposa al Ple municipal l'adopció del següent acord:

1. Es crea el Servei Municipal de Biblioteques amb el doble objectiu de gestionar i coordinar els punts de lectura municipals actualment existents i d'actualitzar la proposta de mapa de

lectura pública de la ciutat de Tarragona. És aquest servei qui actualitzarà i acabarà de definir el Pla.

2. Aquest nou servei quedarà adscrit a la Conselleria de Cultura.

3. Aquest servei quedarà constituït, inicialment, pels béns i recursos (edificis, personal, fons bibliogràfics, material i pressupostos) que actualment constitueixen la Biblioteca de Torreforta i la Sala de Lectura de Sant Pere i Sant Pau).

4. S'encomana als Serveis Centrals de l'ajuntament que realitzin totes les actuacions necessàries per tal que es compleixi el punt 3, particularment en la seva plasmació orgànica i pressupostària.

5. S'encarrega a l'actual directora de la Biblioteca de Torreforta, amb caràcter accidental, i fins que no estigui plenament constituït i estructurat, la direcció del Servei Municipal de Biblioteques.

6. Les línies de treball del Servei seran les següents:

a) Coordinar-se i col·laborar amb el Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya.

b) Coordinar-se i col·laborar amb entitats i institucions privades i públiques interessades en el tema per tal de facilitar una major eficàcia en la consolidació del servei i la implantació del mapa de biblioteques.

c) Obrir en els cinc anys de durada del Pla de Biblioteques de Tarragona les següents biblioteques de proximitat, que corresponen a l'àmbit competencial municipal:

- Torreforta (trasllat de l'actual al Mercat de Torreforta que permetrà augmentar la superfície i la qualitat del servei), biblioteca local petita
- Tarragona Part Alta, biblioteca local petita
- Tarragona Centre, biblioteca local petita
- Tarragona Part Baixa, biblioteca local petita
- Sant Pere i Sant Pau, biblioteca local petita
- Sant Salvador, biblioteca local petita

d) Crear la Comissió de Lectura Pública de Tarragona.

Tarragona, 18 de maig de 2017